

Les voor groep 1-2

BOEK: **Dit is voor jou**

AUTEUR EN ILLUSTRATOR: Sanne te Loo

BEROEP CENTRAAL IN DEZE LES: kunstenaar

Omschrijving les: “Het grootste geschenk dat een kind kan krijgen is een plekje voor zichzelf ...” De hoofdpersoon in dit boek krijgt deze ruimte bij de oude kunstenaar Anselmo. De leerlingen gaan, net als de hoofdpersoon, werken aan een groot gezamenlijk kunstwerk. Als leerkracht neem je de rol in van de kunstenaar uit het boek om de leerlingen op weg te kunnen helpen. Door de week heen wordt er steeds door verschillende leerlingen aan het schilderij gewerkt en groeit het kunstwerk.

TIJD: 50 minuten (verdeeld over de week)

RUIMTE: Klaslokaal + een vrije muur (kan ergens anders in de school zijn).

MATERIAAL:

- Boek: Dit is voor jou
- Instructiefilmpje op www.kunstgebouw.nl/wordenwatjewil (zorg dat je zelf vooraf het filmpje bekeken hebt)
- Stukje houtskool of een potlood waarmee je als leerkracht een schetsmatige opzet kunt maken
- Diverse kleuren plakkaatverf
- Bakjes om de verf in te doen
- Kwasten of penselen (neem voor de variatie eventueel ook brede verfkwasten die door huisschilders gebruikt worden)
- Enkele schorten
- Groot stuk papier (liefst groter dan de kinderen zelf, bijvoorbeeld een behangrol)
- (Papieren) doekjes of een oud bakje om de kwasten in af te smeren
- Schilderstape of breed plakband

Deze les sluit aan bij:

- Kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie
- Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld

STAP 1: Oriënteren – Waar gaat het boek over?

TIJD: 10 minuten

Lees en bekijk het boek *Dit is voor jou* met de leerlingen.

Samenvatting: De hoofdpersoon in dit boek ontmoet een oude man, Anselmo, die net als hij van schilderen houdt. Het is zelfs zijn beroep. De man is heel vriendelijk, de jongen mag hem zelfs helpen met een groot schilderij! Hij krijgt van Anselmo ook de ruimte om zelf iets te maken. Wanneer de oude man moet verhuizen, zorgt hij ervoor dat de jongen ook bij de nieuwe mensen die in zijn huis gaan wonen, nog steeds een plekje houdt om te kunnen schilderen.

Bekijk samen de afbeelding van het atelier van Anselmo in het boek of op het **digibord** en vraag de leerlingen wat ze er allemaal kunnen ontdekken.

- “Waarom was het zo’n bende in de werkruimte bij Anselmo?”
- “Waarom vond Anselmo dat niet erg volgens jullie?”
- “Wat denken jullie dat de jongen van Anselmo heeft geleerd?”
- “Het boek heet ‘Dit is voor jou...’. Wat krijgt de jongen?” Ruimte om zelf dingen te schilderen.
- “Wie van jullie heeft er ook ruimte om zelf dingen te maken en wat maak je daar dan?”
- “Hoe heet het beroep van Anselmo?” (Kunst)schilder, kunstenaar.
- “Ken je andere kunstenaars? Heeft iemand een kunstenaar in de familie?”
- “Waar kun je schilderijen en kunstwerken gaan bekijken?” Museum, tentoonstelling
- “Wie is daar wel eens geweest?”

TIP

Bezoek een museum of tentoonstellingsruimte in de buurt om schilderijen te bekijken. Of wellicht is er een grote muurschildering dichtbij school. Haal boeken met kunstwerken in de klas waar leerlingen, net als de jongen in het boek, in kunnen kijken.

EXTRA OPDRACHT 5 minuten

Uitbeelden:

“Zullen we eens uitbeelden hoe dat eruitziet: schilderen? Doe maar mee in de lucht.” Maak grote en kleine schilderbewegingen.

Oriënteer vanuit hier verder met inbreng uit de groep, geef beurten:

“Wat doe jij het liefste?”, “Zou dat later je beroep kunnen worden?”, “Wat zou je dan nog moeten oefenen?”, “Doe maar voor en dan oefenen we allemaal mee!” Eén leerling verzint en begint, daarna doe je samen met de rest van de klas de bewegingen mee.

TIP

Op de **website** van uitgeverij Lemniscaat is onder ‘inkijkfragment’ het eerste hoofdstuk van dit boek te vinden.

STAP 2: Onderzoeken – Werken aan iets groots: we maken samen een plan

TIJD: 15-20 minuten

Zorg dat een wand beplakt is met stevig papier of behang, waarop getekend en geschilderd kan worden.

Vertel: *“Anselmo en de jongen maakten een groot schilderij van een land ver weg. Een bijzondere omgeving die leek op een oerwoud. Een plek waar Anselmo veel van hield.”*

Bekijk nogmaals de twee prenten in het boek die hier over gaan. Eerst de pagina’s met de grijze schets (en de tekst: “Hier ben ik mee bezig.”) en dan de volgende bladzijdes met het jungle-achtige schilderij waar ze samen aan werken (met de tekst “ik dacht dat het altijd zo zou blijven.”)

Leg uit: *“De schilder maakte eerst een schets, een tekening, van alles wat hij in zijn kunstwerk zou willen zien. Daarna ging hij pas schilderen.”*

Wijs de leerlingen erop dat in de tweede afbeelding al bijna overal kleur geschilderd is en dat Anselmo en de jongen er nog kleine dingen, details, aan toevoegen.

Als leerkracht neem je de rol van leermeester/kunstenaar aan. *“Wij gaan nu ook samen een kunstwerk van een land ver weg maken. Hoe zou dat eruit kunnen zien?”* Het mag natuurlijk een fantasierijk schilderij worden. Geef de ruimte aan bijzondere en ongewone ideeën!

Schets wat de leerlingen noemen met een zacht potlood of houtskool op het grote papier aan de wand en vul aan met eigen suggesties. Teken verdeeld over het hele oppervlak en maak nog niet te veel details. Vertel tijdens het schetsen steeds wat je aan het tekenen bent. Bijvoorbeeld: *“Ik maak nu de lange nek van de giraffe.”* *“Deze driehoek wordt een tent.”*

De leerlingen gaan in groepjes dit alles in de volgende stap al schilderend verder uitwerken en aanvullen.

Alternatieve werkwijze: wanneer er in school geen ruimte is voor een groot schilderij op de muur kunnen de leerlingen individueel of in kleine groepjes werken op grote losse vellen papier. Werk met dubbele pagina's, zoals in het prentenboek, die eventueel al aan elkaar geplakt zijn met tape. Die kunnen dan uiteindelijk allemaal worden samengevoegd tot een groot boek!

STAP 3: Uitvoeren - in kleine groepjes werken aan het grote kunstwerk
TIJD: **15 minuten per groepje** (neem het bijvoorbeeld als activiteit op in een circuit met andere taken)

De leerlingen kruipen nu zelf in de huid van een kunstenaar. Bekijk samen **dit filmpje** met tips over werken met verf.

Zet enkele bakjes verf klaar met één of meer kwasten per kleur. Meng eventueel wat wit bij kleuren om wat minder verzadigde tinten te krijgen en meer variatie.

Laat de leerlingen werken op hun eigen niveau. Bijvoorbeeld: jonge leerlingen werken met brede kwasten aan het vullen van grotere oppervlaktes en oefenen zo de grove motoriek. Oudere leerlingen trekken lijnen over, werken met fijnere kwasten en voegen details toe. Zij oefen zo de fijnere motoriek.

Zet eventueel een bank of stevige tafel neer zodat leerlingen, al zittend op hun knieën of staand (met toezicht), kunnen werken aan het bovenste stuk van de schildering op de wand. Werk steeds kort even mee aan het kunstwerk en help de leerlingen op weg. Zo kunnen zij leren van de manier waarop jij werkt en omgaat met de materialen. Herinner de leerlingen daarnaast aan wat ze gezien hebben in de instructiefilmpje.

Neem af en toe een kijkje van een afstand met de leerlingen. *“Waar verdient het werkstuk nog wat extra aandacht?”* Beschilder zelf de lege plekken waar leerlingen lastig bij kunnen. Probeer door te gaan totdat het hele schilderij van verf is voorzien.

STAP 4: Evalueren - Samen kijken naar wat er gemaakt is
TIJD: **5-10 minuten**

Bespreek: *“We hebben allemaal meegeholpen. Kijk maar eens goed hoe het uiteindelijk geworden is. Er is een schilderij van een bijzondere plek ontstaan. Wat zou jij gaan doen als je naar deze plek kon reizen?”* Geef enkele leerlingen de beurt om hun verbeelding bij het werkstuk te laten verwoorden en wijs hierbij de genoemde elementen in het schilderij aan.

Tot slot: *“Wie zou er later kunstenaar willen worden? Waarom? Stel je voor dat jij nu op jouw eigen kamer een hele muur mag beschilderen ... Wat zou je daar dan maken? En met wie zou je dat samen willen maken? Waarom?”*